

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΙΑ΄.

Συνδρομή ἑτησίαι· Ἐν Ἑλλάδι πρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονταϊκῶς
ἰ Γενναίου ἑκάστου ἔτους· καὶ εἶνε ἑτησίαι· Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως· Ὀδὸς Σταδίου, 6

29 Αὐγούστου 1882

ΤΟ ΑΚΟΥΣΙΟΝ ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ

[Μεταφράσις ἐκ τοῦ γαλλικοῦ].

Συνίξιμα ἰδί σελ. 631.

Θ΄

Ὁ Φούλτων.

Μετὰ μιᾶς ὥρας ἐπισκόπησεν, ὁ Πινσὼν σιγηλὸς καὶ σκυθρωπὸς πλέον ἢ ποτὲ, ἐπικηλθεὶς καὶ ἔστη παρὰ τὴν πρύμνην. Τὸ πλοῖον ἐρῶς ἐπίστευσεν αὐτὸν ἐπιβιβασθέντα ἤδη, ἐξετέλει ἀφρεύτως τὸν αὐτὸν μετὰ τοῦ *Kanada* πλοῦν, διότι ἀντὶ τῆς πλησιάζου, ἔμενε κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν αὐτὴν ἀπόστασιν, εἶτα μικρὸν κατὰ μικρὸν ἀπομακρυνθὲν ἠρκνίσθη.

— Ὅθ' ὑπάγωμεν εἰς τὴν Ἀμερικὴν, μικρὲς εἶπεν ὁ μηχανικὸς πρὸς τὸν Ζωηρὸν· εἶνε γραμμέον αὐτὸ, ὡς λέγουσιν οἱ Ἀνατολίται.

Ὁ Ζωηρὸς, ὅστις χάρις τῇ ἐπιεικείᾳ τῶν δύο φίλων ὀλίγον ἤδη μετεμέλετο διὰ τὴν φυγὴν του, ἔκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ οὐδὲ λέξει ἀπάντησε· μόλις ὅμως ὁ Πινσὼν παρῆλθε, κατῆλθεν ὑπὸ τὴν γέφυραν καὶ ἐξετέλεσε τὸ ἐπικίνδυνον ἄλλα, ὅπερ συνείληξε νὰ ἐκτελῆ κατὰ τὰς λίαν εὐχαρίστους στιγμὰς τῆς ζωῆς του.

Ὁ Βοαζολῆς βλέπων τὸν φίλον του ἐπιστρέφοντα ἄρωνον, βελθὸν, μελαγχολικὸν καὶ καθίσαντα ἐπὶ τινος ἐδωλίου παράμερα, προσεπάθησε νὰ τῷ ἀποδιώξῃ τοὺς λογισμοὺς καὶ τῷ προστεῖνε νὰ παίξωσιν.

— Εὐχαριστῶ, εἶπεν ὁ μηχανικὸς, δὲν ἔχω διαθέσειν διὰ παίγνιδι.

Καὶ μέχρι τῆς στιγμῆς τοῦ σιωπητηρίου, σημαίνοντος τὴν δεκάτην τῆς νυκτὸς ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου, ἐπέμεινεν ὀμιλῶν περὶ τῆς ἀποτυχίας τῆς ἐπανόδου του, ὡς περὶ τῆς μεγαλειτέρας θλίψεως τῆς ζωῆς του. Τὴν ἐπαύριον δὲ μόλις ἐγερεῖς ἔδραμεν ὅπως κατοπτρεύσῃ τὸν ὀρίζοντα, ἔτριψε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐκάλεσε τὸν Ζωηρὸν, ἀμέσως προσελθόντα.

— Τί βλέπεις ἐκεῖ κάτω; τὸν ἠρώτησεν ἐκτείνων τὴν χεῖρα πρὸς ἓν σημεῖον.

— Τὸ ἴδιον ὡσὰν καὶ χθὲς τὸ ἑσπέρας· τὸ ἄκρον ἑνὸς καταρτίου.

— Ἐρώτησε γρήγορα τὸν σκοπὸν τί σημαίνει αὐτό.

— Ὁ σκοπὸς, ἀπάντησε τὸ παιδίον ὑπακούσαν, λέγει· ὅτι εἶνε τὸ κατάρτι τοῦ ἰδίου ἀτμο-

πλοίου ὁποῦ εἶδομεν χθὲς, καὶ τὸ ὁποῖον τῶρα ἐργεταί εἰς ἀπάντησιν μας.

Ἄν ὁ Πινσὼν ἐγίνωσκε νὰ ἐκτελῆ καὶ αὐτὸς ἐπικίνδυνα ἄλλατα, ἤθελεν ἀφρεύτως ἐκτελέσει ἐν ἄλλω, ἀκούων τὴν εἴδησιν ταύτην.

— Εὐγε! ἀνέκραξεν ὕψων τὸν πῖλον καὶ κινῶν αὐτὸν θρικτευτικῶς. Τρέξε νὰ εἰδοποιήσῃς τὸν Βοαζολῆν, μικρὲ. Κατὰ πάσαν πιθανότητα ὀλίγον ἀκόμη θὰ μείνωμεν μαζί.

Ὁ Ζωηρὸς ἀπεμακρύνθη βραδέως, ὡς ἂν ἐπειρᾶτο διὰ τῆς ἰδίας βραδύτητος νὰ χαλαρώσῃ τὴν πορείαν τοῦ ἐρχομένου ἀτμοπλοίου.

— Κρέμα, ἐπανελάμβανε, ναί, κρέμα!

Μόλις εἶδε τὸν φίλον του ὁ Πινσὼν, ἔσπευσε νὰ τῷ ἀνακοινώσῃ τὰς νέας αὐτοῦ ἐλπίδας.

— Χαίρω διὰ τὴν τύχην σου, εἶπεν ὁ Βοαζολῆς, ἀλλὰ καὶ λυποῦμαι ἐξ ἄλλου ὀλίγον διότι δὲν ἐβράδυνεν ἐπὶ τινι εἰσέτι χρόνον νὰ φανῆ τὸ ἀτμόπλοιον αὐτό· εἶχες κάμει πλέον τὴν ἀπόφασιν νὰ ἔλθῃ εἰς Ἀμερικὴν.

— Ἀπλάθῃ, Βοαζολῆ, μὴ δυνάμενος νὰ πράξω ἀλλῶς, ὑπετασσόμεν εἰς τὸ πεπρωμένον.

— Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἐμένωμεν μίαν εἰσέτι ἑβδομάδα ὀμοῦ.

— Ἀληθῶς, ἀλλ' οὕτως ἢ ἄλλως ἔπρεπε νὰ χωρισθῶμεν, καὶ προτιμῶ νὰ κάμω τόσον μόνον ταξείδι καὶ ὄχι περισσότερον.

— Εἴμεθα εἰς τὸ μέσον τοῦ ταξιδίου, Πινσὼν. Μετὰ ἑξ ἡμέρας θὰ εἴμεθα εἰς Ἀμερικὴν, θὰ ἴδῃς τὴν Νέαν Ὑόρκην, τὸν Νιαγάραν...

— Μὲ αὐτὴν τὴν λογικὴν δύναμιν νὰ κάμω τὸν γύρον τοῦ κόσμου. Ἐντὸς ἑξ ἡμερῶν δύναμαι νὰ ὑπάγω εἰς Ἀμερικὴν, ἀληθινά, ἀλλὰ δύναμαι ταυτοχρόνως νὰ ὑπάγω καὶ εἰς τὴν ὁδὸν *No. 11*, καὶ προτιμῶ αὐτὴν ἀπὸ τὴν Νέαν Ὑόρκην.

Ἡ θάλασσα ἦτο γαλήνιος. Τὰ δύο ἀτμόπλοια βαίνοντα πρὸς συνάντησιν ἀλλήλων, μετὰ δύο ὥρας τὸ πολὺ ἐπρόκειτο νὰ συναντηθῶσιν. Οἱ ἐπιβάται τοῦ *Kanada* ἀνῆλθον ἐπὶ τοῦ καταστρώματος. Ὁ Πινσὼν, ἄγρυπνος, εὐθυμος, νύχταριστημένος, ἐσφιγγε τὴν χεῖρα τοῦ μὲν, ἀπέτεινε χαιρετισμὸν πρὸς τὸν δὲ, ἀπεχαιρέτιζε προκαταβολικῶς πάντας, διότι ὁ πλοίαρχος ἀνένεωσεν αὐτῷ τὴν ὑπόσχεσιν νὰ τὸν ἐπιβιβάσῃ ἐπὶ τοῦ ἐρχομένου πλοίου, ὅπερ ὁ Πινσὼν ἐθεώρει ὡς σωτήρα ἀρροσταλέντα ὑπὸ τῆς Προνοίας.

— Ὅθ' σὰς φιλοξενῶ μέχρι τῆς Νέας Ὑόρκης,

κύριε, εἶπεν αἴφνης ὁ πλοίαρχος, ὅσιν ἐξήταξε διὰ τοῦ τηλεσκοπίου τὸν ὀρίζοντα. Βλέπω ὅτι ἀληθεύει ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὑπώπτευσον· τὸ πλοῖον ἄπερ ἦν συναντήσωμεν εἶνε πολεμικόν.

— Πολεμικόν! ἀνέκραξεν ὁ Πινσῶν, καὶ μὴ δι' αὐτὸ δὲν ἔχει θέσιν δι' ἓνα ἄνθρωπον;

— Τὰ πολεμικὰ πλοῖα, εἶπεν ὁ Ζωηρὸς μεταφράζων τὰς λέξεις τοῦ πλοίαρχου, δὲν δέχονται ποτὲ ἐπιβάτας· οἱ ναυτικοὶ κανονισμοὶ τὸ ἀπαγορεύουν.

Ἄνθρωπος ἀνεσκίρτησεν.

— Πάλιν! ἀνέκραξεν πάλιν αὐτοὶ οἱ κατηραμένοι κανονισμοί! Δὲν εἴμεθα ναῦται ἡμεῖς, ξεύρω καὶ ἐγὼ, εἴμεθα πολῖται. Ἐξ αἰτίας λοιπὸν αὐτῶν τῶν κανονισμῶν μένω ἐδῶ παρὰ τὴν θέλησίν μου καὶ νᾶ, ὡς καὶ τώρα ἐξ αἰτίας αὐτῶν δὲν ἐμπορῶ νᾶ φύγω. Αὐτὸ εἶνε πάρα πολύ!

— Ἡσύχαστε, Πινσῶν, εἶπεν ὁ Βοαζολῆς.

— Ἐσὺ ὀμιλεῖς διὰ τὴν συμφέρον σου, φίλε μου. Τί νᾶ ἡσυχάσω; . . . Ἀλλὰ ἔχεις δίκαιον· πρέπει νᾶ μὴ ἐξάπτωμαι, διότι ἡ θέσις μου εἶνε κρίσιμος. Αἱ, μικρὸς, παρακάλεσε τὸν πλοίαρχον νᾶ δοκιμάσῃ αὐτὸ δὲν θὰ τοῦ στοιχίσῃ πολύ. Ὁ κυβερνήτης τοῦ πολεμικοῦ πιθανὸν νᾶ εἶνε ἀξιόλογος ἄνθρωπος. Θὰ τῷ ὀμιλήσω, καὶ ἴσως συγκινηθῆ ἀπὸ τὰ δεινὰ σου καὶ ἀπὸ τὰ δεινὰ μου· θὰ τὸν παρακαλέσῃς καὶ σὺ, θὰ τοῦ ἐξηγήσῃς . . . Καὶ δὲν μοῦ λέγετε εἰς ποῖαν ἐθνικότητα ἀνήκει τὸ πλοῖον; . . .

— Ὁ πλοίαρχος, λέγει, εἶπεν ὁ Ζωηρὸς, ὅτι εἶνε ἀμερικανικὴ φρεγάτα.

— Αὐτὸ ἤθελα ἴσα, ἴσα! ἀνέκραξεν ὁ Πινσῶν, οἱ Ἀμερικανοὶ εἶνε λαὸς μέγας, γενναῖος, φιλελεύθερος· ἀρκεῖ νᾶ τοῖς ὀμιλήσωμεν. Τί λέγει λοιπὸν ὁ πλοίαρχός μας, μικρὸς;

— Διατείνεται ὅτι ἂν σταματήσωμεν θὰ χάσωμεν ἀφεύκτως πολυτίμους ὥρας καὶ σὰς συνιστᾷ νᾶ ὑπομένετε.

Ἄνθρωπος ἡσθάνθη ἐκ νέου σφοδρὰν λύπην, διότι ἤγνοιε τὴν ἀγγλικήν. Ἦτο βέβαιος ὅτι ἂν ἠδύνατο αὐτὸς ὁ ἴδιος νᾶ ἐξηγήσῃ εἰς τὸν πλοίαρχον τὰ ἐπιχειρήματά του, ἀφεύκτως ὁ πλοίαρχος ἤθελε συγκινηθῆ καὶ συγκατανεύσει νᾶ φανῆ ἐπιεικὴς χάριν αὐτοῦ.

— Ἄν αὐτὸ τὸ ἀτμόπλοιο ἐπεράσῃ σιμὰ ἀπὸ τὸ ἰδικόν μας, ἔπιπτοι εἰς τὴν θάλασσαν, διευθύνουμαι κολυμβῶν πρὸς αὐτὸ καὶ τότε ἐξ ἀνάγκης θὰ ρίψουν μίαν λέμβον διὰ νᾶ μὲ λυτρώσουν καὶ νᾶ μὲ παραλάβουν, εἶπεν ἀποφασιστικῶς ὁ μηχανικός.

Τὰ δύο πλοῖα ἦσαν καθ' ὅλα δρατὰ πρὸς ἀλληλα πλέον, ἦτο δὲ ἤδη ἐναργὲς ὅτι τὸ ἀμερικανικὸν ἔπλεεν εἰς τρόπον ὥστε νᾶ προσεγγίσῃ εἰς τὸν *Kanadān*. Κατὰ τὰ ναυτικὰ ἔθιμα ὤφειλεν οὗτος νᾶ χαιρετίσῃ τὸ πρῶτον, καὶ ἡ ἐρυθρὰ ἀγγλικὴ σημαία δὲν ἐδράδυνε νᾶ ἀναπετασθῆ καὶ νᾶ κυματίσῃ. Ἡ φρεγάτα ὕψωσε παραχοῦμα τὴν ἀ-

στερόεσσαν σημαίαν τῆς Ὀλοσπονδίας τῶν Βορείων Ἠνωμένων Πολιτειῶν, τέμνουσα δὲ αὐτῷ τὴν ὁδὸν, ἐχαιρέτισε τὸν *Kanadān* δι' ἑνὸς ἀσφαίρου πυροβολισμοῦ. Ἦτο δὲ τοῦτο προσταγὴ πρὸς αὐτὸν νᾶ σταθῆ.

Ὁ κυβερνήτης τοῦ *Kanadā* ἐμόρφασε, διότι οἱ ναυτικοὶ συνήθως ὑπακούουσι μετὰ δυσαρεσκείας εἰς τὴν προσταγὴν, ὅταν ὁ διδοὺς αὐτὴν ἀνώτερος εἶνε ξένος. Οὐχ ἦττον διέταξε νᾶ σταθῆ τὸ πλοῖον, καὶ τὰ δύο ἀτμόπλοια κινούμενα μόνον ἐκ τῆς φρεγᾶς εὐρέθησαν μετ' οὐ πολὺ εἰς τετρακοσίων μέτρων ἀπόστασιν ἀπ' ἀλλήλων. Λέμβος ἐλαυνομένη ὑπὸ ἐξ ἑρετῶν καὶ κυβερνωμένη ὑπὸ ἀξιωματικοῦ τινος ἀπεσπάσθη ἐκ τοῦ πλευροῦ τοῦ ἀμερικανικοῦ ἀτμοπλοίου καὶ ἐλθούσα προσήγγισε τὸν *Kanadān*. Ὁ ἀξιωματικὸς ἀνῆλθε βραδέως ἐπὶ τοῦ καταστρώματος. Ἦτο ὁ ὕπαρχος τῆς φρεγάτας.

— Ὁ πλοίαρχος Οὐάρεν, κύριε, εἶπε προσκλίτων μετ' εὐγενείας πρὸς τὸν κυβερνήτην τοῦ *Kanadā* πέμπει ὑμῖν τοὺς χαιρετισμούς του καὶ σὰς ζητεῖ συγγνώμην διὰ τὰς ὀλίγας ταύτας στιγμαὶς τῆς ἀργοπορίας. Σὰς παρακαλεῖ δὲ νᾶ παραδώσῃτε τοὺς φαικέλλους τούτους εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς Νέας Ὑόρκης, εὐθὺς ὡς φθάσῃτε εἰς τὸν λιμένα.

— Διαβεβαιώσατε τὸν πλοίαρχον ὅτι θέλω ἐκτελέσει τὴν παραγγελίαν του. Δύναμαι νᾶ σὰς ἐρωτήσω τί νέα γινώσκετε ἐκ τῆς ὑμετέρας πατρίδος;

— Οὐχὶ καλὰ, πλοίαρχε. Οἱ ἀντάρται θριαμβεύουσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦλάχιστον.

Οἱ δύο ἀξιωματικοί, οὓς ὁ Πινσῶν κατεσκόπευσεν ἀκαταπαύστως, συνωμίλησαν ἐφ' ἱκανὴν ὥραν ἰστάμενοι ἐπὶ τῆς γαφύρας, ἐπειδὴ ὁ ὕπαρχος ἀπεποιήθη νᾶ κατέλθῃ εἰς τὴν αἴθουσαν.

— Τί λέγουσιν; ἠρώτα πᾶσαν στιγμὴν τὸν Ζωηρὸν ὁ μηχανικός.

— Ὅτι ὁ πόλεμος ἐξακολουθεῖ μὲ πολλὴν λύσσαν, ὅτι σκέπτονται νᾶ δώσωσιν ἐλευθερίαν εἰς τοὺς μαύρους, ὅτι ὁ καιρὸς εἶνε ὥραϊος. . .

— Τί ἄλλο;

— Ὅτι οἱ πειραταὶ τῶν Νοτίων ἐπιφέρουν πολλὴν ζημίαν εἰς τὸ ἀμερικανικὸν ἐμπόριον καὶ ὅτι ἡ φρεγάτα μεταβαίνει εἰς Εὐρώπην πρὸς καταδίωξιν αὐτῶν.

— Καὶ τί ἄλλο, μικρὸς; Διατί ὁ πλοίαρχος γελοῦς δυνατὰ καὶ μὲ κυττάζει;

— Διότι. . .

— Λέγε λοιπόν! . . .

— Τῷ διηγεῖται τὴν ἱστορίαν σας.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν οἱ δύο ἀξιωματικοὶ ἔσφιγγον τὰς χεῖρας ἀλλήλων, ὁ δὲ ὕπαρχος μετέβαινε εἰς τὴν λέμβον του διὰ νᾶ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ πλοῖόν του.

— Μίαν λέξιν, κύριε, τῷ εἶπεν αἴφνης ὁ μηχανικός, φράσων αὐτῷ τὴν ὁδόν. Ὅμιλεῖτε γαλλικὰ;

— Ὀλίγη, ἀπῆντησεν ὁ ὕπαρχος.

‘Ο Πινσών ανέπνευσε νήχηρως· ἐπρόκειτο λοιπόν ν’ ἀγορεύσει τέλος πάντων ὑπὲρ ἑαυτοῦ.

— Γινώσκετε τὴν ὀλιβεράν μου ἱστορίαν, κύριε, διότι εἶδα ὅτι ὁ πλοίαρχος τοῦ *Karadā* σὰς τὴν διηγῆθη. Εἶνε ἀστεία ἡ ἱστορία αὕτη δι’ ὅλους, ἀλλ’ ὄχι καὶ δι’ ἐμὲ, μὲ ἔννοεῖτε. Βλέπω ὅτι βιάζεσθε καὶ ἔρχομαι εἰς τὸ προκείμενον. Μεταβαίνετε εἰς Εὐρώπην, εἰς Γαλλίαν ἴσως· ἡ καρδιά μου πάλαι ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ταύτῃ. Τὸ μέγα ἔθνος σας, κύριε, διατελεῖ εἰς εἰρήνην μετὰ τοῦ ἐμοῦ· εἴμεθα μάλιστα καὶ σύμμαχοι. ‘Εμὲ συνδέει μεθ’ ὑμῶν ὁ συμπατριώτης σας Φραγκλῖνος καὶ ὁ ἰδικός μου συμπατριώτης, στρατηγὸς Λαφαγέτ. Οἱ γονεῖς μου ἐπολέμησαν ὅπως βοηθήσωσι τοὺς ἰδικούς σας ν’ ἀνικτήσωσι τὴν ἑαυτῶν ἐλευθερίαν. ‘Η σημαία τῆς ἐλευθέρως Ἀμερικῆς. . . Μὲ συγχωρεῖτε, ἔρχομαι εἰς τὸ προκείμενον. Παραλάβετε με εἰς τὸ πλοῖόν σας, μεταφέρετέ με εἰς τὴν πατρίδα μου καὶ θὰ πράξητε εὐγενῆ καὶ γενναίαν πράξιν.

‘Η ζωηρότης, ἡ πρωτοτυπία τῆς προσλαλιάς ταύτης τοῦ Πινσών προὐκάλεσε μειδιάματα ἐπὶ τὰ χεῖλη τοῦ νεαροῦ ἀξιωματικοῦ.

— Δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ κύριος ἐπὶ τοῦ *Φούλτωρος*, ἀπήντησεν, ἀλλ’ ὁ πλοίαρχος Οὐάρρεν, ἐγὼ εἶμαι ὁ ὑπαρχος.

— Παραλάβετε με νὰ ἔλθω ἐπὶ τοῦ πλοίου νὰ ὀμιλήσω ὁ ἴδιος εἰς τὸν πλοίαρχον· μὲ τοὺς ναυτικούς ἡμπορεῖ πάντοτε κανεὶς νὰ ἔλθῃ εἰς συνεννόησιν.

— Καὶ ἂν ἀρνηθῆ νὰ σὰς δεχθῆ εἰς τὸ πλοῖον, τί θὰ σὰς κάμω ἐγὼ τότε; Δὲν πιστεύω ὅτι ὁ πλοίαρχος τοῦ *Karadā* θὰ ἔχῃ τὴν διάθεσιν νὰ σὰς περιμένῃ.

— Ἄν ὁ πλοίαρχος μοὶ ἀρνηθῆ αὐτὴν τὴν χάριν, ἀπήντησε μετὰ τόνου ἀπελπιστικοῦ ὁ Πινσών, τότε πλέον μὲ ῥίπτετε εἰς τὴν θάλασσαν καὶ τελειώνει.

‘Ο ὑπαρχος ὀλίγον κατ’ ὀλίγον ἔφθασεν ἐγγὺς τῆς κλίμακος, δι’ ἧς ἔμελλε νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν λέμβον του. Τὰ δύο ἀτμόπλοια φερόμενα ὑπὸ τῶν κυμάτων ἀφίσταντο ἀλλήλων περὶ τὰ τριακόσια μέτρα εἰσέβητο δὲ τὸ πλήρωμα τοῦ *Φούλτωρος* ἐπὶ τοῦ καταστρώματος συνωθούμενον.

— Δανείσατέ με, σὰς παρακαλῶ, πρὸς στιγμὴν τὴν ναυτικὴν σας ἀλληγγα, εἶπεν αἴφνης ὁ ὑπαρχος πρὸς τὸν πλοίαρχον. Θέλω νὰ ἴδω ἂν εἶνε δυνατὸν νὰ μεταφέρωμεν τὸν κύριον αὐτὸν εἰς τὴν πατρίδα του.

‘Ο πλοίαρχος ἔδωκεν αὐτῷ τὸ αἰτηθὲν ὄργανον.

— Πλοίαρχε! ἐφώνησεν ὁ ὑπαρχος.

— Τί θέλεις; ἀπήντησεν ὁ πλοίαρχος, ὅστις ἰστάμενος ἐπὶ τῆς γερύρας τοῦ πλοίου του παρετήρει διὰ τοῦ τηλεσκοπίου τὸν *Karadā*.

— Γάλλος τις κύριος εὐρίσκειται κατὰ λάθος ἐπὶ τοῦ *Karadā* καὶ μεταφέρεται ἀκουσίως αὐτοῦ εἰς Ἀμερικὴν.

Θορυβώδης γέλωσ τῶν ναυτῶν ἠκούσθη ἐπὶ τῆς

φεργάτας. ‘Ο πλοίαρχος μετὰ φωνῆς βροντώδους ἐπέβαλε σιγὴν εἰς τὸ πλήρωμά του.

— Καὶ τί μ’ ἐνδιαφέρει, ἀπήντησεν ἀκολούθως, τὸ συμβάν τοῦ κυρίου αὐτοῦ;

— Σὰς ἱετεύει νὰ τὸν παραλάβητε εἰς τὸ πλοῖον καὶ νὰ τὸν μεταφέρητε εἰς τὴν πατρίδα του.

‘Ο Πινσών, ὅστις δὲν ἐπειράχθη ποσῶς ἐκ τοῦ γέλωτος τῶν ναυτῶν, ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ Ζωηροῦ καὶ ἐθεώρει ἀτενῶς τὸν πλοίαρχον, ὅστις περιῆλθε δις τὴν γέφυραν.

— Φέρετέ τον, εἶπεν αἴφνης.

— ‘Η συνάντησις τοῦ *Karadā*, ὅστις θὰ μεταφέρῃ εἰς Βασιγκτόνα τὴν εἰδήσιν τῆς καταστροφῆς ἐνός τῶν πειρατῶν, οὗς διετάχθημεν νὰ καταδιώξωμεν, ἐχαροποίησε πολὺ τὸν πλοίαρχον, εἶπεν ὁ ὑπαρχος. Καταβῆτε γρήγορα, κύριε, μὴ τύχη καὶ ἀλλάξῃ γνώμην.

‘Ο Ζωηρὸς ἐξήγησε παραχρῆμα πρὸς τὸν Πινσών τὴν ἀπάντησιν τοῦ πλοίαρχου· ὁ μηχανικὸς ἠθέλησε νὰ πηδήσῃ ἀμέσως, ἀλλ’ ἡ χαρὰ, ἡ συγκίνησις παρέλυον τὰς δυνάμεις του.

— ‘Εμπρὸς, μικρὲ, ἔκραζεν ἐπὶ τέλους πρὸς τὸν Ζωηρόν· γρήγορα, γρήγορα!

— Εἴσθε δύο λοιπόν; τότε περιμένετε μίαν στιγμὴν, εἶπεν ὁ ὑπαρχος.

— ‘Ο Πινσών δὲν ἀπήντησεν· ἤρπασε τὸν Ζωηρόν ἀπὸ τοῦ περιλαίμιου τοῦ φορέματός του, ἐνεχείρισεν αὐτὸν πρὸς τοὺς ναύτας τῆς λέμβου, εἶτα ὠλισθήσῃ καὶ αὐτὸς ἐντὸς αὐτῆς.

— Εἶνε τέκνον σου; ἠρώτησεν ὁ ὑπαρχος ἀναποφάσιτος.

— Ναί, ἐπάνω κάτω, ἀπήντησεν ὁ Πινσών.

Κατ’ ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐπεφάνη ὁ λογιστής.

— Σταθῆτε, ἐκράυγασεν.

— Θὰ σὰς πληρώσω ἐγὼ, κύριε, ἔσπευσε νὰ εἶπῃ ὁ Βοαζολῆς.

‘Ο λογιστὴς ἐτίγησε μετὰ τινὰς στιγμάς δὲ ἡ λέμβος βωμαλέως ἐλαυνομένη ὑπὸ τῶν κωπηλατῶν ἀπεμακρύνθη τοῦ *Karadā*, ἐξακολουθήσαντος τὸν πλοῦν αὐτοῦ. ‘Ο Πινσών ἀνῆλθεν ἐξ ἄλλος ἐκ τῆς χαρᾶς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ *Φούλτωρος*. ‘Εζήτηε νὰ βροθῆ εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ πλοίαρχου, ἀλλ’ ὁ ἀξιωματικὸς οὗτος ἠσχολεῖτο νὰ διδῆ διταγὰς περὶ τῆς ἐκκινήσεως τοῦ πλοίου. ‘Ο Πινσών ἐστράφη πρὸς τὸν *Karadā*, ὅστις ἀνύψωσε καὶ κατεβίβασε τρεῖς τὴν σημαίαν του εἰς χαίρετισμόν. ‘Ο Βοαζολῆς μένων παρὰ τὴν πρύμνην ἐκίνησε τὸ χειρόμακτρόν του ἀποχαιρετῶν τὸν φίλον του. ‘Ο ἔλιξ τοῦ *Φούλτωρος* ἐκινήθη καὶ τὰ δύο πλοῖα ἀπεμακρύνθησαν ἀλλήλων. ‘Ο Πινσών ἠδυνήθη ἐπὶ τέλους νὰ συνομιλήσῃ μετὰ τοῦ πλοίαρχου καὶ νὰ εὐχαριστήσῃ αὐτόν. Τῷ διηγῆθη μετ’ ἀστεϊότητος, τερψάσης λίαν τὸν Ἀμερικανὸν ἀξιωματικόν, τὰς περιπετείας τοῦ λυπηροῦ αὐτοῦ συμβάντος. ‘Ο Πινσών ὠμίλει ἐλευθέρως, διότι ὁ πλοίαρχος καὶ οἱ ὑπ’ αὐτὸν ἀξιωματικοὶ ἐγίνω-

σκον τὴν γαλλικὴν. Κατὰ τὸ διάστημα δὲ τοῦτο ὁ Ζωηρὸς στηριζόμενος ἐπὶ μιᾶς τῶν πλευρῶν τοῦ πλοίου ἔβλεπε μετὰ λύπης τὸν *Karadār* ἀπομακρυνόμενον.

— Κρίμα, ἐψιθύρισε τὸ παιδίον, ναὶ κρίμα! ὀλίγον μᾶς ἔλειπεν ἀκόμη νὰ ἴδωμεν τὴν Ἀμερικὴν, καὶ τότε θὰ ἔβλεπα ἂν ὁ Ῥοβινσὼν εἶπε ψεύματα. Δὲν πειράζει; τώρα πάλιν ὥστόσοσον θὰ ξαναἰδῶ τὴν Θειά-Πιτζ, καὶ ὁ Πινσὼν μοῦ λέγει ὅτι ὄχι μὲ πᾶρη στὸ Παρίσι. Τί κρίμα ὅμως!

I

Ὁ Ἀδελφός.

Καίπερ ἀπλοῖκός τὸ ἦθος καὶ ἰδιότροπος ὁ Πινσὼν, ἦτο κατὰ βάθος πολυμαθὴς καὶ ἀξιογάπητος. Μόλις ἠλευθερώθη τοῦ ἀπαισίου φοβήτρου τοῦ εἰς Ἀμερικὴν ἀκουσίου ταξειδίου, πάραυτᾶ ἀνέκτησε τὴν φαιδρότητά του καὶ τὴν ἀγγίνοιαν καὶ ἐγένετο εὐχάριστος σύντροφος, εἰκοσιτέσσαρας δὲ ὥρας μετὰ τὴν ἐπιβίβασίν του ἐπὶ τοῦ *Φούλιωρος*, ἦτο ἤδη φίλος τοῦ πλοίαρχου καὶ τῶν ἀξιωματικῶν, πάντων ἀνεξαίρετως ὁμιλούντων τὴν γαλλικὴν.

Ὁ πλοίαρχος, γέρον ναυτικός, κόμην ὑπόβλευον ἔχων, εἶχε μάθει τὴν τέχνην του, μᾶλλον πρακτικῶς ἢ θεωρητικῶς, περιεφρόνει δὲ πᾶν μὴ ἀναγόμενον εἰς τὴν ναυτικὴν. Ἀγαθὸς φύσει καὶ φιλόανθρωπος, ἐδείκνυτο ἀνιλεῖς μόνον ὁσάντις προέκειτο περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐκτελέσεως τῶν χειρισμῶν οὓς διέταττεν. Περὶ τοῦ ἰδίου ἔθνους εἶχε τὴν ἀρίστην ἰδέαν, πιστεύων ὅτι οὐδὲν εἶχε ἐφάμιλλον, καὶ δυσκόλως συγκρατατιθέμενος νὰ παραβάλλῃ αὐτὸ πρὸς οἰοῦνδήποτε τῶν ἐθνῶν τῆς παλαιᾶς Εὐρώπης. Ἦτο ἱκανὸς ἐν ἀνάγκῃ νὰ υποστηρίξῃ ὅτι ἡ Ἀγγλία ἦτο ἀρχαία Ἀμερικανικὴ ἀποικία, καὶ ὅτι ὁ Χριστόφορος Κολόμβος, ἐν Νέα Ὑόρκη καὶ οὐχὲν ἐν Γενούῃ γεννηθεὶς ἀνεκάλυψε τὴν παλαιὰν ἥπειρον. Ἡ μέχρι τοῦ παραδόξου φηάνουσα αὕτη φιλοπατρία, ἰδιαίτατον πάντων τῶν Ἀμερικανῶν αἴσθημα, εἶνε, ἂν καὶ δὲν φαίνεται, μία τῶν κυρίων ἀρετῶν τοῦ ἀκμαίου ἀμερικανικοῦ λαοῦ καὶ εἰς τῶν παραγόντων τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. Ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις, καθὼς ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Σπάρτῃ ἄλλοτε, ἕκαστος πολίτης εἶνε πρόθυμος νὰ θυσιάσῃ τὴν περιουσίαν καὶ τὴν ζωὴν αὐτοῦ ὅπως υποστηρίξῃ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ ἔθνους αὐτοῦ.

Ἡ ἱστορία τοῦ Ζωηροῦ, ἦν διηγήθη ὁ Πινσὼν ἐν ἐκτάσει, ἐφέλικυσε τὸ κοινὸν ἐνδιαφέρον, τὸ δὲ μεράκιον διὰ τῆς εὐγενείας τῶν τρόπων του, τῆς εὐφυΐας του καὶ τῆς ζωηρότητός του προσεκτίσασα τὴν συμπάθειαν τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ναυτῶν. Χάρις εἰς τὴν συμπάθειαν ταύτην ὁ μικρὸς, ζωηρὸς καὶ εὐκίνητος ὡς σκίουρος μετέβαινε ἀκωλύτως τῆδε κἀκεῖσε, εἰς τὸ κατὰ σφωμα, εἰς τὸ κύτος, εἰς τὴν πρύμνην εἰς τὴν πώρραν τοῦ *Φούλιωρος*, πρόθυμος πάντοτε νὰ λάβῃ μέρος εἰς οἰοῦνδήποτε εἴδους ἐργασίαν.

Ὁ ἀμερικανὸς πλοίαρχος ἐράνη εὐγενέστατος οὐ μόνον τῷ Πινσῶν καὶ τῷ προσαγενημένῳ αὐτοῦ παρεχωρήθη ἐν τῶν δωματίων τῶν ἀξιωματικῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπετρέπη αὐτοῖς νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς τὴν τράπεζαν αὐτῶν. Ὁ Ζωηρὸς ἐφέρετο ἀνεπιλήπτως ἐν τῷ μέσῳ τῆς σοβαρᾶς ταύτης ἀναστροφῆς καὶ τοῦτο ἦτο τρανὴ ἀπόδειξις τῆς ἐπιμεμηλεμένης ἀγωγῆς ἣν ἔσχε κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἡλικίαν. Τὸ παιδίον ἐδείκνυεν ἔμφυτον εὐγένειαν, ἣν ἡ ἀληθὴς ζωὴ του δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ ἐξαλείψῃ, διὰ τῆς βαθμιαίας δὲ ἀνατροφῆς ἐφάνετο ἱκανὸς νὰ καταστῇ ἐντελῶς ἐξηγουμένος.

Ὁ Πινσὼν ἐσκέφθη ὅτι κάλλιστα ἤθελε χρησιμοποίησι τὸν καιρὸν, ὃν ἡ τύχη ἐπέβαλλεν αὐτῷ νὰ διέλθῃ ἐπὶ τοῦ πλοίου, ἐκμανθάνων τὴν ἀγγλικὴν, καὶ παρεκάλεσε τὸν Ζωηρὸν νὰ τῷ διδῇ μαθήματα τῆς γλώσσης ταύτης. Εἰς ἀντάλλαγμα, κατορθώσας νὰ διαγνώσῃ δι' ἐπιδεξίων ἐρωτήσεων τὸν βαθμὸν τῆς μαθήσεως τοῦ παιδίου, ἀπεφάσισε νὰ διδάσκῃ αὐτὸ ὅσα ὠφέλιμα ἐγίνωσκε, φροντίζων νὰ ἀπαντᾷ σαφῶς καὶ εὐκρινῶς εἰς τὰς ἐρωτήσεις τοῦ μικροῦ αὐτοῦ συνταξειδιώτου. Ταχέως ὅμως κατενόησεν ὅτι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ παιδαγωγοῦ τοῦ Ζωηροῦ δὲν ἦτο μηδαμινὴ ἐργασία. Τὸ παιδίον ἐπόθει νὰ μάθῃ τὰ πάντα, αἱ ἀπαντήσεις δὲ τοῦ καλοκάγαθου καθηγητοῦ αὐτοῦ ἐξῆπτον τὴν περιεργίαν αὐτοῦ χωρὶς νὰ κατορθῶσι νὰ ἱκανοποιῶσιν αὐτὴν ἐντελῶς.

Ὁ καιρὸς ἐγένετο ψυχρὸς καὶ ἡ βροχὴ ἤρξατο ἐκ νέου νὰ πίπτῃ. Ὁ Πινσὼν μετὰ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ προστίμων νὰ μείνωσιν ἐντὸς τῆς αἰθούσης ἀναγινώσκοντες τὰ βιβλία, ἅτινα οἱ ἀξιωματικοὶ παρεῖχον αὐτοῖς.

— Εἰςέυρεις, μικρὲ, εἶπεν ἐσπέραν τιγὰ ὁ Πινσὼν, ὅτι ἦτο εὐτύχημα διὰ σὲ νὰ σὲ ἀπαντήσῃ εἰς τὸν δρόμον του ὁ Βοαζολῆς; Χάρις εἰς αὐτὸν θὰ ἐπανεύρης τὴν οἰκογένειάν σου· μοὶ ἐζήτησε νὰ τῷ υποσχεθῶ ὅτι δὲν θὰ σὲ ἐγκαταλείψω, καὶ αἱ πρὸς τὸν Βοαζολῆν ὑποσχέσεις μου εἶνε ἱεραὶ. Ὁ Βοαζολῆς, μικρὲ, θὰ προοδεύσῃ πολὺ εἰς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ θὰ τὸ μάθης ἀργότερα, διότι βέβαια θ' ἀκούσῃς ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν νὰ ὁμιλοῦν δι' αὐτόν. Ἐπειτὸς τούτου ἔχει πολὺ καλὴν καρδίαν, ἀπὸ ἐνείκους ὀποῦ, ὡς ὁ πλοίαρχος διατείνεται — ἀδικῶς ὅμως — εὐρίσκονται μόνον εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας.

— Καὶ σεῖς, κύριε, καὶ σεῖς ἔχετε πολὺ καλὴν καρδίαν, ἀπήντησε πάραυτᾶ ὁ Ζωηρὸς, καὶ ἤμουν ἔτοιμος νὰ τὸ εἶπω εἰς τὸν πλοίαρχον καὶ νὰ τὸ ἀποδείξω ἀναφέρων τὸ παραδειγμα τῆς θερμάστρας ὀποῦ ἐχαρίσατε εἰς τὴν Θειά-Πιτζ.

— Ἡ ἰδέα ἦτο τοῦ Βοαζολῆ, μικρὲ· σοὶ τὸ εἶπα τοσάντις καὶ δὲν πρέπει νὰ τὸ λησμονήσῃς.

Μετὰ τὸ τέλος ἐκάστου μαθήματος ὁ Ζωηρὸς ἐσφιγγε τὴν χεῖρα τοῦ Πινσὼν ὡσεὶ εὐχαριστῶν αὐτόν, κατόπιν πρὸς ἀναψυχὴν ἔτρεχε νὰ ἴδῃ τὴν

μηχανὴν πῶς ἐλειτούργει, ἢ νὰ παρατηρήσῃ πῶς ἐξετελοῦντο οἱ χειρισμοί.

— Μοὶ διηγήθησαν πρὸ ὀλίγου, κύριε, εἶπε ποτὲ ἐπιστρέφων πρὸς τὸν φίλον του ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ πλοίου αὐτοῦ εἶνε τὸ ὄνομα Ἀμερικανοῦ μηχανικοῦ, ὁ ὁποῖος ἐφεῦρε τὰ ἀτμόπλοια. Μήπως καὶ αὐτὴ εἶνε ἀπὸ τὰς συνειθισμένας ἰδέας τοῦ πλοιοάρχου;

— Διόλου, μικρὲ. Ὁ Ῥοβέρτος Φούλτων εἶνε τῶ ὄντι Ἀμερικανὸς, διότι ἐγεννήθη εἰς τὴν Πανσυλβανίαν τὸ 1785. Κατ' ἀρχὰς ὑπῆρξε ζωγράφος, καὶ μάλιστα κακὸς ζωγράφος, πιστεύω. Αἰσθανόμενος ἔμφυτον κλίσιν πρὸς τὴν μηχανικὴν, ἐπεδόθη εἰς τὴν μελέτην καὶ ἐφεῦρε κατ' ἀρχὰς τὸν τρόπον τοῦ προνίζειν τὸ μάρμαρον καὶ κατόπιν πλοῖον ὑποβρύχιον διὰ νὰ τινάζῃ εἰς τὸν ἀέρα τὰ ἄλλα πλοῖα. Τὸ πλοῖον αὐτοῦ τοῦ εἶδους ἐτροποποίησαν καὶ ἐτελειοποίησαν οἱ πατριῶταί του, καὶ σήμερον ὑπὸ τὸ ὄνομα *τορπίλλη* εἶνε μία τῶν φοβερωτέρων πολεμικῶν μηχανῶν τῆς ἐποχῆς μας. Ἀληθῆ ὅμως δόξαν ἀπέκτησεν ὁ Φούλτων διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀτμοῦ εἰς τὴν ναυτιλίαν. Τὰς πρώτας αὐτοῦ δοκιμὰς ἐξετέλεσεν ἐν Γαλλίᾳ ἀπὸ τοῦ 1802 μέχρι τοῦ 1803. Οὐδείς ὑπόπτεις τότε ὅτι ἡ ὀγκώδης καὶ ἄτεχνος ἐκείνη μηχανὴ ἔμελλε νὰ λάβῃ βραδύτερον τελειοποιουμένην τοιαύτην σπουδαιότητα. Ἐπανελθὼν εἰς Ἀμερικὴν ὁ Φούλτων κατεσκεύασε νέον πλοῖον, ὅπερ πρὸς μεγίστην ἐκπλήξιν τῶν κατοίκων τῆς Νέας Ὑόρκης ἐξετέλει τακτικούς πλοῦς ἀπὸ τῆς πόλεως ταύτης εἰς Ἀλβάνην ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Οὐδωνος.

— Ἐνόμιζον, εἶπεν ὁ Ζωηρὸς μετὰ τινος δυσαρρεσκείας, ὅτι ὁ μηχανικὸς ἠπατάτο ὅταν μοὶ διηγήθῃ τὴν αὐτὴν περίπου ἱστορίαν.

— Καὶ διατὶ ἐνόμιζες αὐτὸ, μικρὲ;

— Ἐπεθύμουν, κύριε, ν' ἀνῆκεν εἰς Γάλλον αὐτὴ ἡ ὥραία ἐφεύρεσις.

— Παρηγορήσου, ἀπήντησεν ὁ Πινσὼν. Μὲ ὅσα καὶ ἂν λέγῃ ὁ πλοιοάρχος, μετὰ τοῦ ὁποῖου γθὲς εἶχον αὐτὴν τὴν συζήτησιν, ἐμβαίνουσιν ὅπως δήποτε καὶ οἱ Γάλλοι εἰς τὴν ἐφεύρεσιν τῶν ἀτμοπλοίων ἢ πυροσκάφων.

Ἦδη ἀπὸ τοῦ 1695 ὁ Γάλλος, Παιπὲν ἰδεάσθη νὰ κατασκευάσῃ πλοῖον μετὰ κωπῶν κινουμένων διὰ τοῦ ἀτμοῦ. Τὸ 1699 ἕτερος συμπατριώτης ἡμῶν ὁ Δυκὲ ἐδοκίμασε ν' ἀντικαταστήσῃ τὰς κώπας τῶν γαλεῶν διὰ τροχῶν ἐφοδιασμένων μετὰ ξυλίνων πτερῶν. Τὸ 1753 ὁ ἀββᾶς Γωτιὲ ἐκ Λουυεβίλλης, ἀνεγίνωσκεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῆς Νανσύ ὑπόμνημα ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα ἐγένοντο ἀλλὰ καὶ τὸ 1755 ὁ Περριὲ κατεσκεύασεν ἐν Παρισίοις μικρὸν ἀτμόπλοιον, ὅπερ ἐπλευσεν ἐντὸς τοῦ Σηκουάνα, καὶ ἡ δοκιμὴ ἐπανελήθη τὸ 1780 ἐντὸς τοῦ Δουβὺ ὑπὸ τοῦ μαρκησίου Ζουφροά. Ἐρρῆθη πολλάκις ὅτι ὁ Φούλτων ἦτο παρὼν εἰς αὐτὰ τὰ πειράματα, ἀλλ' αὐτὸ εἶνε χονδρὸν λάθος διότι ὁ Ἀμερικανὸς μηχανικὸς

κὸς δὲν ἦτο ἀκόμη γεννημένος τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Ἀληθὲς ὅμως εἶνε ὅτι ἔλαβε γνῶσιν τοῦ ἔργου τοῦ μαρκησίου Ζουφροά· χωρὶς λοιπὸν νὰ διαφιλονεικῶμεν τὴν ἀξίαν τοῦ Φούλτωνος, πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν δικαιοσύνην εἰς τὸν συμπατριώτην μας, τοῦ ὁποῖου ἐξ ἄλλου τὴν προτεραιότητα ἀνεγνώρισεν ἐσχάτως ἡ Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν.

— Πηγαίνω νὰ διηγηθῶ ὅλ' αὐτὰ εἰς τὸν μηχανικὸν, εἶπεν ὁ Ζωηρὸς, διὰ νὰ τῷ ἀποδείξω ὅτι οἱ Γάλλοι δὲν εἶνε κουτοί. Ἀλλὰ σὰς παρακαλῶ μίαν λέξιν ἀκόμη εἶπατέ μοι· ὁ *Karadac* ἐκινεῖτο μὲ τροχοῦς, ἐνῶ ὁ *Φούλτων* κινεῖται μὲ τὸν ἔλικα.

— Ὁ ἔλιξ, εἶπεν ὁ Πινσὼν, εἶνε ἐφεύρεσις καθαρῶς γαλλικὴ. Ὁ Δυκὲ, περὶ τοῦ ὁποῖου σοὶ ὠμίλησα πρὸ ὀλίγου, συνέλαβε τὴν πρώτην ἰδέαν. Τὸ 1803 ὁ Κάρολος Δαλλερὺ ἐδημοσίευσεν ὑπόμνημα εἰς τὸ ὁποῖον καθαρῶς περιγράφει τὸν σημερινὸν ἔλικα. Οὐχ ἦττον ὁ πρῶτος ὅστις κατεσκεύασε καὶ ἐφῆρμοσε μετ' ἐπιτυχίας τὸν ἔλικα ἦτο ὁ Σουηδὸς πλοιοάρχος Ἐριξον τὸ 1836.

— Λοιπὸν εἶνε προτιμητέος ὁ ἔλιξ ἀπὸ τοῦς τροχοῦς, ἠρώτησεν ὁ Ζωηρὸς.

— Ὁ ἔλιξ, μικρὲ, εἶνε πολύτιμος πρὸ πάντων διὰ τὰ πολεμικὰ πλοῖα, τῶν ὁποίων τοὺς τροχοῦς δυνατὸν νὰ βλάψωσιν εὐκόλως αἱ σφαῖραι. Ἐκτὸς τούτου τὰ ἔλικοφόρα σκάφη ὡς ἐλαφρότερα καὶ εὐκίνητότερα, δύνανται νὰ ταξιδεύουσιν ἐν ἀνάγκῃ καὶ μὲ τὰ ἴστια. Ὁ ἔλιξ — πρέπει νὰ γνωρίζῃς αὐτὰς τὰς λεπτομερείας — βυθίζεται κατὰ ἐξήκοντα περίπου ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου, δύναται δὲ νὰ περιστραφῇ περὶ αὐτὸν δικαιοῦς φράξ τὸ λεπτόν· αἱ πτέρυγές του τύπτουν τὸ ὕδωρ, ἀπράλλακτα ὅπως τὰ πτερά τοῦ ἀνεμομύλου τύπτουν τὸν ἀέρα, τουτέστιν ἐγκαρσίως καὶ δίδουν κίνησιν εἰς τὸ πλοῖον καὶ ταχύτητα δέκα μιλλίων καθ' ὥραν.

Τὴν πέρυτιν ἡμέραν τὴν τρίτην ὥραν μετὰ μεσημβρίας, ὁ Πινσὼν εὕρισκετο παρὰ τὴν πύραν, διότι ἀνέμενον ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν νὰ ἀναφανῶσιν αἱ ἀκταὶ τῆς Ἀγγλίας καὶ ἡ καρδία τοῦ μηχανικοῦ ἐπαλλε σφοδρῶς. Ὁ *Φούλτων* εἶχε διαταγὰς νὰ παραπλήρῃ τὴν Μάγχην, νὰ ἐπισκεφθῇ ὅσους λιμένας ἤθελεν ἀπαντήσῃ κατὰ τὸν πλοῦν του, ν' ἀναζητήσῃ πανταχοῦ τὸ θρασὺ πειρατικόν, ὅπερ ἀπὸ τινων μηνῶν ἐξῆμίου οὐσιωδῶς τὸ ἀμερικανικὸν ἐμπόριον καὶ ἐπυρπόλησε πολλὰ πλοῖα.

— Γῆ, γῆ! ἠκούσθη κρίζων ὁ ναύτης.

Ὁ Πινσὼν, τεταραγμένος ὡς ἦτο, ἐδυσκολεύθη κατ' ἀρχὰς ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν γῆν ἐν τῷ ὑπολεύκῳ νέφει ὅπερ ἐδείξαν αὐτῷ ἐξέχον ὑπεράνω τῶν κυμάτων. Ἡ ἀκίνησις τοῦ νέφους τούτου, διαγραφέντος καθαρῶς μετ' ὀλίγον, ἔπεισε τὸν μηχανικόν, ὅστις συγκληθῆς ἐδάκρυσε καὶ ἐβλίψεν ἐπὶ τοῦ στήθους του τὸν Ζωηρὸν, ἐφ' οὗ ἐστηρίζετο.

Ὁ Ζωηρὸς διαλογιζόμενος τὸν Ῥοβινσῶνα, τὴν Ἀμερικὴν, τὰς τίγρεις, τὸν Παρρασκευᾶν ἐπιθύριζε·

— Κρίμα! ἔχω εὐχαρίστησιν ὅπου θὰ ἰδῶ τὴν Θειὰ-Πιτζ, ἀλλὰ πάλιν κρίμα ὅπου δὲν εἶδα κανένα νησί.

Ἡ τὸ πρῶτον ἀναφανείσα γῆ ἦτο τὸ ἀκρωτήριον Λίζαρδ. Ἀφοῦ ἀνεγνώρισεν αὐτὸ τὸ ἀτμόπλοιον ἀνῆλθον εἰς τὸ πέλαγος καὶ εἰσήλθεν εἰς τὸ στόμιον τῆς Μάγγης. Πολλὰ πλοῖα ἐφάνησαν μετ' ὀλίγον. Ὁ πλοίαρχος καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ παρετήρουν ἐπισταμένως διὰ τοῦ τηλεσκοπίου τὰ πλοῖα ταῦτα καὶ ἀνεκοίουν τὰς ἐντυπώσεις των πρὸς ἀλλήλους.

Ὁ Φούλτων μεταβάλλων αἴφνης τὴν πορείαν διηυθύνθη πρὸς πάρωνά τινα μεγάλης χωρητικότητος, ἢν κατέρησεν ἐντὸς μιᾶς ὥρας. Ἄμα τῇ προσεγγίσει τοῦ πολεμικοῦ πλοίου ὁ πάρων ἀνύψωσε τὴν σουνδικὴν σημαίαν. Ὁ Φούλτων περιῆλθε περὶ τοῦ πλοίου, ἀντεχειρέτισε καὶ διηυθύνθη πρὸς ἄλλο πλοῖον φαινόμενον πρὸς ἀριστερά. Ὁ Πινσὼν κατελήφθη ὑπὸ ἀνεκφράστου συγκινήσεως ὅταν εἶδε κυματίσασαν ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου ἰστοῦ τοῦ πλοίου τούτου τὴν τρίχρουν σημαίαν τῆς Γαλλίας, ἣτις ἀνυψωθείσα καὶ καταβιβασθεῖσα τρεῖς ἐχαιρέτισε τὴν διάστρον σημαίαν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

Μέχρι τῆς ἐσπέρας ὁ Φούλτων ἐπεθεώρησε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὀκτὼ πλοῖα, διότι τὸ στόμιον τῆς Μάγγης γέμει συνήθως πλοίων ἐμπορικῶν ἀπερχομένων εἰς τὸν ὑπερωκεάνειον αὐτῶν πλοῦν ἢ ἐπανερχομένων ἐκεῖθεν. Δις ἢ τρεῖς ὁ πλοίαρχος ἠρώτησε τοὺς πλοίαρχους τινῶν τῶν πλοίων τούτων, ἐξετάζων αὐτοὺς πόθεν ἤρχοντο καὶ ποῦ διηυθύνοντο. Τελευταῖον ἠρώτησεν ἀμερικανικόν τι πλοῖον καὶ ἡ συνδιὰλεξις τότε διήρκεσεν ἐπὶ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας. Τὸ πλοῖον αὐτὸ προῦρχετο ἐξ Ἄβρης, εἰδοποίησε δὲ τὸν πλοίαρχον ὅτι τὸ καταδικωμένον πειρατικόν, παθὸν βλάβας τινὰς κατὰ τὸν πλοῦν, κατέρυγεν εἰς Χερβοῦργον. Ἡ πληροφορία ἦτο πολύτιμος, διὸ ὁ πλοίαρχος ἐστρεψεν ἀμέσως τὴν πρῶταν κατευθυνόμενος εἰς τὸν μέγαν γαλλικὸν λιμένα.

— Ὅθ' ἰδῆτε εὐμορφον πνιγύρι, κύριε μηχανικέ, εἶπε πρὸς τὸν Πινσὼν, ἂν, ὡς δὲν ἀμφιβάλλω, κατορθώσω νὰ ρίψω τὸν γάντισο ἐπάνω εἰς τὸν Δάβις, ὅστις ἐδῶ κυνηγᾷ τὰ κουνέλια καὶ φεύγει δειλῶς ἐμπρὸς εἰς τοὺς καρχαρίας. Πωλεμοῦν καλά καὶ οἱ ἰδιόί σας τὸ ἦκουσα, νομίζω, κάποτε. Ἀλλὰ θὰ ἰδῆτε καὶ τί πρᾶγμα εἶνε οἱ Ἀμερικανοί.

— Περισσότερον παρὰ νὰ φονευθῶσι δὲν δύνανται νὰ κάμουν, ὑποθέτω, εἶπεν ὁ Πινσὼν.

— Ἀλήθεις αὐτὸ, κύριε! ἀλλὰ φονεύεται κανεὶς κατὰ διαφόρους τρόπους, καὶ ἐλπίζω νὰ σὰς ἀποδείξω ὅτι ὁ ἰδιός μας, εἶνε ὁ καλύτερος.

Ὁ Πινσὼν ἠγάπα ἐπίσης ὅσον ὁ πλοίαρχος τὴν πατριδα του καὶ δὲν ὑπέφερε νὰ προσβάλωσιν αὐτὴν ἔστω καὶ ἐμμέσως χωρὶς ν' ἀναλάβῃ τὴν ὑ-

περάσπισίν της. Πλὴν κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκεῖνην ἦτο τόσο εὐτυχὴς σκεπτόμενος ὅτι ἐντὸς τεσσαράκοντα ὀκτὼ ὥρων ἤθελεν ἀποβιβασθῆ εἰς τὴν ξηρὰν, ἐλεύθερος νὰ μεταβῇ ὅπου ἂν ἤθελεν, ὥστε ἀσυζητητεῖ παρεδέξατο τὴν γνώμην τοῦ πλοίαρχου ὅτι ὁ ἀμερικανικὸς τρόπος τοῦ ρίπτειν τὰς σφαίρας ἢ δέχεσθαι αὐτάς εἶνε ἀνώτερος πάντων τῶν λοιπῶν γνωστῶν.

— Τὸ Χερβοῦργον ὁμοιάζει πρὸς τὸ Λίβερπουλ, κύριε; ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ Ζωηρὸς.

— Ὅχι, μικρέ. Τὸ Λίβερπουλ εἶνε ἐμπορικὴ πόλις, ἐνῶ τὸν Χερβοῦργον εἶνε λιμὴν πολεμικὸς, ὁ μόνος τὸν ὁποῖον ἔχει ἡ Γαλλία εἰς τὴν Μάγγην καὶ τὸν ὁποῖον μάλιστα ἐδέησε νὰ κατασκευάσῃ. Ὅθ' ἰδῆς ἐν αὐτῷ πρόχωμα ἐν τρισεχιλίων ὀκτακοσίων ἐξῆντα ἐξ ἑπτῶν, ὅπιθεν τοῦ ὁποῖου ἠμπορεῖ νὰ προφυλαχθῇ στόλος δλόκληρος. Πρὶν ἐπιστρέψωμεν εἰς τὸ Λονδίνον, θὰ ἐπισκερθῶμεν τὰς δεξαμενάς τὰς κατασκευασμένας ἐντὸς τοῦ βράχου· μίαν δλόκληρον σειρὰν ἔργων, τῶν ὁποίων τὸ μικρότερον, μὲ ὅσα καὶ ἂν λέγῃ ὁ πλοίαρχος, δὲν ἔκαμαν ἀκόμη εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας.

Ἐπῆλθεν ἡ νύξ· τὸ πλοῖον ἔπλεεν ἐπὶ τῆς κυρίας γραμμῆς ἣν ἀκολουθοῦσι τὰ ἐξ Ἀυβοῦργου, Φλεσίγγης, Ἀμβέρσης, Πορτσμουθης, Πλυμούθης, Δουγκέρκ, Ἄβρης κτλ. ἐκπλέοντα πλοῖα, τὰ διασπειρόμενα ἐν τῷ Ὠκεανῷ καὶ κομίζοντα μέχρι τῶν περάτων τῆς οἰκουμένης τὰ προϊόντα τῆς εὐρωπαϊκῆς βιομηχανίας. Δύο ναῦται ἐτοποθετήθησαν ἐπὶ τῆς σκοπιᾶς, ὅπως κατοπτρεύωσι τὸν ὀρίζοντα καὶ ἀναγγέλλωσι τὰ συνακπντώμενα πλοῖα. Περὶ τὴν ἐνάτην τῆς νυκτὸς συνήντησεν δύο ἡμισελίους, μετὰ μίαν δὲ ὥραν ἕνα ἀμερικανικὸν πάρων. Τὸ πειρατικὸν ὅπερ κατεδίωκεν ὁ Φούλτων ἦτο τῆς αὐτῆς χωρητικότητος, ὡς τὸ φαινόμενον πρὸ αὐτῶν πλοίων, ὅθεν πρὸς στιγμὴν ὁ μοίραρχος ἤλπισεν ὅτι συνήντησε τὸν ἐχθρόν. Κληθὲν διὰ τῆς ναυτικῆς σάλπιγγος τὸ πλοῖον ἐδήλωσεν ὅτι προῦρχετο ἐξ Ἄβρης, ἐβεβαίωσε δὲ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐξέρου πλοίου δοθεῖσαν κατὰ τὴν πρῶταν εἰδησιν, εἰπὸν ὅτι ὁ Δάβις ὠπλισμένος δι' ἑξοκίσι τηλεβόλων καὶ φέρων πλήρωμα ἐκ τριακοσίων ἀνδρῶν εὐρίσκετο ἠγκυροβολημένος ἡσύχως ἐντὸς τοῦ λιμένος τοῦ Χερβοῦργου.

Ἐπὶ τοῦ Φούλτωνος ἐξετελέσθησαν πᾶσαι αἱ διὰ τὴν μάχην προπαρασκευαί· ἠτοιμάσθησαν δηλαδὴ τὰ πυροβόλα, αἱ αἰῶραι δὲ τῶν ναυτῶν καὶ πάντα τὰ τυχὸν ἐμποδίζοντα τοὺς χειρισμοὺς ἀντικείμενα μετηνέχθησαν εἰς τὸ κατώτερον διαμέρισμα τοῦ πλοίου. Οἱ ἀξιωματικοί, οἱ πυροβοληταί, οἱ πηδαλιούχοι, πάντες ἦσαν εἰς τὴν θέσιν των, ὁ δὲ πλοίαρχος ἐνεθρονίσθη ἐπὶ τῆς γερφύρας.

— Ὅθ' ὀλεμήσουν μὲ τὴν ἀλήθεια λοιπὸν, κύριε; ἠρώτησεν ὁ Ζωηρὸς τὸν Πινσὼν, παρ' ὃν ἔμενε νῦν διαρκῶς.

— Ὅχι, ὡς ἐλπίζω, ἀπῆντησεν ὁ μηχανικὸς.

Αὐτὸς ὁ Δάβις, ὁποῦ λέγουσιν, δὲν θὰ κερδήσῃ τίποτε δεχόμενος τὴν μάχην πρὸς τὸν Φούλτωρα· κατὰ πᾶσαν λοιπὴν πιθανότητα ὁ κυβερνήτης τοῦ θὰ φροντίσῃ νὰ φύγῃ μὲ τὴν προσοχήν, μὲ ὅσπιν τὸν καταδιώκει ὁ πλοίαρχός μας.

— Ὅμως καὶ τὸ καταδρομικὸν εἶνε καὶ αὐτὸ πολεμικὸν πλοῖον· ἔχει καὶ αὐτὸ κανόνια.

— Ναί, μικρὲ, ἀλλὰ δὲν δέχεται ποτὲ τὴν μάχην· αὐτὸ συνήθως ἐπιτίθεται κατὰ τῶν ἐμπορικῶν πλοίων καὶ τὰ καταστρέφει ὅταν δὲν δύναται νὰ τὰ σύρῃ ὀπισθὲν τοῦ. Πολλὰ ἠδυνάμην νὰ σοὶ εἶπω δι' αὐτὰ τὰ καταδρομικά, τὰ ὁποῖα εἶνε τρόπος τινὰ ὁ ἄτακτος στρατὸς τῆς θαλάσσης, ἀλλὰ ὡς Γάλλοι δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ τὰ κατακρίνωμεν πολὺ, διότι εἰς αὐτὰ ὀφείλομεν τοὺς μεγαλειτέρους ἄνδρας τοῦ ναυτικοῦ μας.

— Διατί οἱ Βόρειοι Ἀμερικανοὶ πολεμοῦσι τοὺς Νοτίους Ἀμερικανούς; Δὲν ἀνῆκουν καὶ οἱ δύο εἰς τὸ αὐτὸ ἔθνος;

— Ἀλλοίμονον, μικρὲ μου, ναί· ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶνε πάντοτε φρόνιμοι. Σκοπὸς τοῦ πολέμου αὐτοῦ εἶνε ν' ἀποδοθῶσι πέντε ἑκατομύρια μαυροὶ εἰς τὴν ἐλευθερίαν· ἄρα δὲν θὰ χυθῆ ἐπὶ ματαίῳ τόσον ἀνθρώπινον αἷμα.

Ἦτο σχεδὸν μεσονύκτιον, ὁ δὲ Πινσὼν καὶ ὁ Ζωηρὸς εὐρίσκοντο ἐπὶ τοῦ καταστρώματος. Τὰ κύματα ἐγένοντο βραχέα, καὶ τοῦτο ἦτο σημεῖον ὅτι τὰ ὕδατα περισσοῦ χιζόντο ἐγγὺς ὑπὸ τῶν ἁκτῶν. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν φῶς τι ἀνεφαίνετο καὶ ὁ Φούλτωρ δικυβνέτο πάντοτε πρὸς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο. Αἴφνης ἠκούσθη κρότος τηλεβόλου.

— Αὐτὸ θὰ εἶνε σημεῖον ὅτι κανὲν πλοῖον κινδυνεύει. Ἐρώτησε γρήγορα αὐτὸν τὸν ναύτην, μικρὲ.

— Πιστεύω, ἀπήντησεν ὁ ναύτης, διότι ὁ πλοίαρχος διέταξε νὰ πηγαίνωμεν ἴσα ἐπάνω εἰς τὸ φῶτεινόν σημεῖον ἐκεῖ κάτω.

Ὁ Φούλτωρ ἐφάνη διπλασιάσας τὴν ταχύτητα. Ἀξιοματικοὶ καὶ ναῦται εἰσίγων καὶ ἤρρωδοντο, στρέφοντες τὸ βλέμμα πρὸς τὸ φανὲν φῶς. Τὸ φῶς τοῦτο ἐμμεγεθύνετο ἐπαισθητῶς καὶ ἐποπλαπλασιάζετο. Διὰ μιᾶς μικρᾶς φλῆξ ἠγέρθη ἀνυψωθείσα ἐκ τῶν πλευρῶν τοῦ πλοίου.

— Ἐτοιμάσατε τὰς λέμβους! ἔκραξεν ὁ πλοίαρχος· ἴσως εὐρίσκονται ἐκεῖ δυστυχεῖς ἄνθρωποι, τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ σώσωμεν.

Ἐντὸς ὀλίγου ὁ Φούλτωρ εὐρίσκειτο εἰς ἀπόστασιν ἐνὸς μόνου χιλιομέτρου ἀπὸ τοῦ καιομένου πλοίου. Οὐδὲν ἐπιβλητικώτερον, φοβερώτερον, ἀπαιτιώτερον, ἢ τὸ βλέπειν τὸν φλεγόμενον ἐκεῖνον ὄγκον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὠκεανοῦ. Πυκναὶ νεφέλαι καπνοῦ περικύκλουν αὐτό· γλῶσσαι πυρὸς ἐξήρχοντο ἐκ τῶν ἐγκάτων αὐτοῦ καὶ διέτρεχον ἀπὸ πρύμνης εἰς πῶραν, ἡ δὲ θάλασσα ἐφαίνετο ἐρυθρὰ ἐκ τῆς ἀντανεκλάσεως.

— Δὲν εἶνε κανεὶς ἐπάνω εἰς τὸ πλοῖον! ἀνέκραξεν ὁ πλοίαρχος· διατάξατε νὰ ριθῆ εἰς πυ-

ροβολισμὸς, ὕπαρχε· οἱ ναῦται οἵτινες ἐγκατέλιπον αὐτὸ τὸ πλοῖον δὲν θὰ εὐρίσκωνται μακρὰν βεβαίως· καὶ καλὸν εἶνε νὰ τοὺς εἰδοποιήσωμεν, ἂν μᾶς βλέπωσι, νὰ ἔλθωσιν ἐδῶ.

Τοσοῦτον βραχεῖα σιγὴ ἐπεκράτει ἐπὶ τοῦ πολεμικοῦ πλοίου, ὥστε ἡ βραχεῖα καὶ ἐπιτακτικὴ φωνὴ τοῦ πλοίαρχου ἠκούετο εὐκρινῶς. Πάντων τὰ βλέμματα ἐπεσκόπησαν τὸν ὀρίζοντα, ἀναζητοῦντα τὰς λέμβους ἐφ' ὧν κατέφυγον οἱ καταλιπόντες τὸ καιόμενον πλοῖον ναῦται.

— Εἶνε ἰδικὸν μας! ἀνεβόησεν αἴφνης ὁ πλοίαρχος. Ἀναγινώσκω εἰς τὴν πρύμνην τοῦ Νιαγάρας καὶ Νέα Ὑόρκη. Σημειώσατε αὐτὸ τὸ ὄνομα, ὕπαρχε.

Μόλις ἀντήχησεν ὁ πυροβολισμὸς τοῦ Φούλτωρος καὶ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος αὐτοῦ ἀπήχησε παρατεταμένη κραυγὴ. Εἶχεν ὑπερβῆ τὸν Νιαγάραν, ὅτε εἰς τεσσαρῶν περίπου χιλιομέτρων ἀπόστασιν διέκρινον νέαν πυρκαϊὰν φωτίζουσαν τὸν ὀρίζοντα. Ἀφοῦ ἐβεβραίωνθησεν ὅτι οὐδεμίαν ψυχὴν ζῶσαν εὐρίσκειτο ἐπὶ τοῦ Νιαγάρα ἐστρεψάν τὴν πῶραν πρὸς τὸ δεύτερον πλοῖον. Πραετήρησαν λέμβον ἀπομακρυνομένην διὰ τῶν κωπῶν καὶ διέκριναν τότε μικρὸν ἀτμόπλοιον, ὅπερ ἀκίνητον ἵστατο πεντήκοντα περίπου μέτρα μακρὰν τοῦ καιομένου πλοίου.

Ὁ Φούλτωρ διηυθύνθη παραχρῆμα πρὸς τὸ ἀτμόπλοιον, οὗ ὑπὸ τὴν λάψιν τῶν φλογῶν διεγράφετο τὸ μέλαν καὶ λεπτὸν σάφος. Ὁ πλοίαρχος, πρὸς μεγίστην ἐκπλήξιν τοῦ Πινσὼν διέταξε νὰ ὑψώσῃ τὴν ἀγγλικὴν σημαίαν. Τὸ μικρὸν ἀτμόπλοιον ἀπήντησεν ἀνυψοῦν σημαίαν ῥωσικὴν, ἀντὶ ὅμως νὰ περιμεῖνῃ τὴν προτέγγισιν τοῦ Φούλτωρος ἐκινήθη φεύγον.

— Πυροβολήσατε χωρὶς σφαῖραν, ἔκραξεν ὁ πλοίαρχος καὶ διατάξατέ το νὰ σταματήσῃ.

Τὸ μικρὸν ἀτμόπλοιον εἰς οὐδὲν λογισάμενον τὴν προσταγὴν ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του.

— Μίαν σφαῖραν, γρήγορα! ἐφώνησεν ὁ πλοίαρχος. Ἡμεῖς διατελοῦμεν εἰς εἰρήνην μὲ τὴν Ῥωσίαν καὶ τὸ πλοῖον αὐτὸ φαίνεται ὅτι μᾶς φεβείται.

Ἡ σφαῖρα ἀντανεπηδῶσα ἐπὶ τῶν κυμάτων ἐβυθίσθη εἰς ὀλίγων μέτρων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ μικροῦ ἀτμοπλοίου.

— Ὑψώσατε τὴν σημαίαν μας, ὕπαρχε, εἶπεν ὁ πλοίαρχος, διὰ νὰ μάθουν οἱ φυγάδες αὐτοὶ ποῖα εἴμεθα πραγματικῶς.

Μόλις εἶχε κυματίσει ἡ ἀμερικανικὴ σημαία ἐπὶ τῆς πρύμνης τοῦ Φούλτωρος καὶ τὸ ἀτμόπλοιον ἀνυψοῦ ἀρκαυτα σημαίαν γαλλικὴν. Ἐβράδυνε τὸν πλοῦν αὐτοῦ καὶ μόλις ὁ Φούλτωρ εὐρέθη εἰς ἀπόστασιν βολῆς, σφαῖρα τηλεβόλου διήλθεν ὑπερθεν τοῦ καταστρώματος αὐτοῦ. Ταυτοχρόνως τὸ μικρὸν ἀτμόπλοιον ὕψου παρὰ τὴν πρύμνην αὐτοῦ τὴν σημαίαν τῆς Νοτίου Ὀλοσπονδίας.

— 'Ο *Δάβις*! ἐκοιμήθη ὁ πλοίαρχος! Ἴσα κατ' ἐπάνω του, παίδιά! Θάνατος εἰς τοὺς πυρπολητάς!

— Θάνατος! ἐπανέλαβε τὸ πλήρωμα ἐν μιᾷ φωνῇ.

Τρομακτικὸν οὐρὰ ἀντήχησεν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ *Δάβις*. Ἡ κραυγὴ αὕτη προὔξεν ἤνεκα τοῦ φρίκης εἰς τὸν Πινσὼν καὶ τὸν Ζωηρόν.

— Λοιπὸν θὰ ἰδῶμεν τώρα καὶ καμμίαν ναυμαχίαν; ἔκραξεν ὁ μηχανικός. Αὐτὸ μόνον μᾶς ἔλειπε. Δὲν μ' ἔφθανε ποῦ ἔφυγα ἀπὸ τὴν ὁδὸν Νολλὲ, ὅπου ἐχάθηκα μέσα εἰς τοὺς δρόμους τοῦ Λονδίνου, ὅπου...

Ὁ Πινσὼν δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξακολουθήσῃ σφαιρὰ ριφθῆσα ἐκ τοῦ *Δάβις* ἀφῆρπασε τὸν βραχίονα ἑνὸς τῶν στρεφόντων τὸν τροχὸν τοῦ πηδαλίου ναυτῶν. Ταυτοχρόνως σχεδὸν ὁ *Φούλτων* ἔτριξεν ὡς ἂν τὰ πλευρά του διερρηγνύοντο, καὶ φρικαλέως πάταγος ἐξεκώφανε τὸν Πινσὼν, ὅστις πρὸς στιγμὴν ἐπίστευσε ὅτι τὸ πλοῖον ἐβυθίζετο. Τῇ διαταγῇ τοῦ πλοίαρχου οἱ πυροβοληταὶ ἀπάντων ἀπλῶς εἰς τὴν πρόκλησιν τοῦ *Δάβις*, χαϊρετίζοντες αὐτὸν διὰ τῆς ἐκκενώσεως ὀλοκλήρου τῆς πυροβολοστοιχίας τῆς μιᾶς πλευρᾶς.

[Ἐπειτὰ συνέχισεν]

Τὸ κατωτέρω ἄρθρον ἀπεσπάσθη ἐκ τοῦ συγγράματος «Περιήγησις τῆς γῆς» τοῦ διασήμου αὐστριακοῦ συγγραφέως καὶ πολιτικοῦ, βαρῶνου *Hübner*. Ἡ ἀφήγησις αὕτη, λίαν ἐνδιαφέρουσα καὶ λεπτομερὴς ἐν πᾶσι, περιβάλλεται καὶ διὰ τοῦ κύρους ἐκείνου, τὸ ὅποσον παρέχει ἢ ἐξ αὐτοψίας ἔρευνα καὶ μελέτη ὑπὸ οὕτω διακεκριμένου παρατηρητοῦ τῆς περιεργουσιᾶς κοινωνίας, ἣν περιγράφει.

Σ. τ. Δ.

Η ΑΙΡΕΣΙΣ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ

τῶν Μορμόνων.

Πλεῖστα ὅσα βιβλία, περιοδικὰ τεύχη, ἄρθρα ἡμερησίων ἐγγράφων περὶ τοῦ *Brigham Young*, τοῦ θεμελιωτοῦ τοῦ μορμονισμοῦ, περὶ τοῦ *Deseret*, περὶ τῶν Μορμόνων, περὶ τῆς πίστεως καὶ τῶν πρακτικῶν αὐτῶν ἐθίμων. Τὰ ἐντυπα ταῦτα, ἢ τοῦλάχιστον πολλὰ ἐξ αὐτῶν, ἔχουσι τὸ πλεονέκτημα ὅτι εἰκονίζουσι πιστῶς καὶ ἐκτιθέασιν μεθ' ἱκανῆς ἀκριβείας τὰ γεγονότα. Οὐδὲν θελκτικώτερον, φέρειπεῖν, τῆς περιγραφῆς τῆς Νέας Ἰερουσαλῆμ ὑπὸ τοῦ *Hepworth Dixon*. Ἡ εἰκὼν εἶνε καλλίστη καὶ τελείαν παρουσιάζει ὁμοιότητα. Ἀλλ' οὔτε ὁ συγγραφεὺς οὗτος, οὔτε ἄλλοι περὶ τοῦ αὐτοῦ γράψαντες θέματος, ἠδυνήθησαν νὰ γνωρίσωσι τὸ μυστήριον τῆς φοβερᾶς δυνάμεως, τῆς δημιουργηθείσης καὶ ἐκμεταλλευθείσης ὑπὸ τοῦ *Brigham Young*, ὅπως οὗτος ἰδρύσῃ εἰς τὸ κέντρον τῆς Ἀμερικῆς, κατάστασιν πραγμάτων, ἥτις πολιτικῶς, θρησκευτικῶς καὶ κοινωνικῶς τυγχάνει προφανῶς ἢ ἄρνησις τῶν ἰδεῶν, τῶν ἠθῶν καὶ τῶν θρησκευτικῶν δοξασιῶν τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος.

Ὁ Ἴωνᾶς Σμιθ εἶνε ὁ ἰδρυτὴς ἢ ὁ ἀναμορφωτὴς

τῆς αἰρέσεως τῶν Μορμόνων. Ὑπεκρίνετο τὸν θεόπνευστον καὶ ἦτο συγχρόνως κάκιστον ὑποκείμενον. Δὲν ἐδίδασκε μὲν τὴν πολυγαμίαν, ἀλλ' ἐὰν πρέπη νὰ πιστεύσωμεν τὴν κοινὴν φήμην, ἤσκει αὐτὴν, ἐπιφυλαττομένης τῆς τοῦ γάμου εὐλογίας. Τὸ γεγονός τοῦτο ὑπῆρξε μάλιστα, μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἀφορμὴ διενέξεως, γεννήσαν σχίσμα τι ἐν τοῖς κόλποις τῆς κοινότητος, καθ' ὅσον ἡ μὲν χήρα καὶ τὰ τέκνα του ὤμουν ὅτι ὁ Ἴωνᾶς οὐδέποτε ὑπῆρξε πολύγαμος, ὁ δὲ *Brigham Young*, ὅστις εἶχεν ἀνάγκην νὰ ἐπικαλεσθῇ ὑπὲρ τῆς πολυγαμίας τὸ παράδειγμα τοῦ προκατόχου του, ἐβεβαίω διὰ τεκμηρίων ὑποτιθεμένων πλαστῶν, ὅτι ὁ προφήτης Σμιθ ἦτον ὀπαδὸς τῆς πλειονότητος τῶν γυναικῶν.

Ἡ ἐξέωσις τῶν Μορμόνων ἐκ τῶν ἰδρυμάτων αὐτῶν ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Μισσισιππὴ εἰς τὸ Ἰλλינוῦξ ἀποτελεῖ περιεργότατον καὶ ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις σημαντικὸν ἐπιπόδιον τῆς συγχρόνου ἱστορίας τῆς Ἀμερικῆς. Ὁ δυστυχὴς Ἴωνᾶς δὲν μετεῖχε τοῦ προφήτου εἰμὴ μόνον ὡς πρὸς τὴν ἔμπνευσιν. Πεντηκοντάκις προσήχθη ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων καὶ πάντοτε ἠθωώθη, μέχρις οὗ ἀπῆλause τῆς τιμῆς τοῦ μαρτυρίου. Ἐνῶ ἦτον ἐγκαθειργμένος ἐν τῇ φυλακῇ τῆς Ἀμερικανικῆς Καρχηδόνας, πρωτεύουσις τῆς κομητείας τοῦ *Hancock* (Ἰλλינוῦξ) συμμορία ἀνθρώπων, οἵτινες εἶχον μελανώσει τὸ πρόσωπον, εἰσῆλθεν ἐν αὐτῇ καὶ πυροβολήσασα ἐφόρευον αὐτὸν τε καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ *Hiram*¹. Οἱ δολοφόνοι, δεκτῆς γενουμένης τῆς ἰδίας ὑπὲρ ἐκυτῶν ἐγγυήσεως, ἐδικαίωθησαν καὶ ἠθωώθησαν. Ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ προφήτου ὁ ξυλοργὸς *Brigham Young*, ὡς πρόεδρος τῶν δώδεκα ἀποστόλων, λαμβάνει εἰς τὰς χεῖράς του τὴν διεύθυνσιν. Παρὰ τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν, ἐν ἣ οἱ συμπολιταὶ αὐτοῦ διατελοῦσι, παρὰ τὰς κακοδαιμονίας αὐτῶν, κατώρθωσεν ὅμως νὰ συνδιλλάξῃ τοὺς ἐρίζοντας, νὰ συνενώσῃ καὶ ὑποτάξῃ ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ μάντρᾳ ἅπαντας τοὺς πιστοὺς καὶ νέαν νὰ ἐμφυσήσῃ ζωὴν εἰς τὴν οὕτω σκληρῶς δοκιμασθεῖσαν καὶ τοσοῦτον ἐγγυὸς τῆς δαλύσεως αὐτῆς φαινομένην ταύτην αἴρεσιν. Ἐν τούτοις αἱ βιαιοπραγίαι ἐξακολουθοῦσιν. Ἐν τισὶ τῶν καταστημάτων αὐτῶν, αἱ οἰκίαι των ἐσυρπολήθησαν, τὰ κτήνη των ἠρπάγησαν, αἱ συκομιδαὶ των κατεστράφησαν. Ἡ δειλὴ καὶ ὀλίγον ἔσως σπουδαία ἐπέμβυσις τῶν ἀρχῶν μένει ἀτελεσφόρητος. Προκήρυξίς τις τοῦ ἀρχιδικαστοῦ τῆς κομητείας τοῦ *Hancock* χαράσσει ἀπαισίαν εἰκόνα τῶν σκηνῶν τῆς καταστροφῆς. «Ἐνῶ γράφω, λέγει, ὁ καπνὸς ἀναβάνει εἰς τὰ νέφη. Οὔτε χήρας, οὔτε ὀρφανοῦ φεῖδονται». Ἡ κυβέρνησις τοῦ Ἰλλינוῦξ ἔπεμψε στρατιωτικὴν δύναμιν, ἀλλ' ὁ διοικητὴς τῆς δυνάμεως ταύτης δὲν ἐβράδυνε νὰ δηλώσῃ εἰς τοὺς Μορμόνους, ὅτι δὲν ἦτο εἰς κατάστασιν νὰ προστατεύσῃ αὐτοὺς, ὅτι ὁ ὄχλος

1. Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1844.